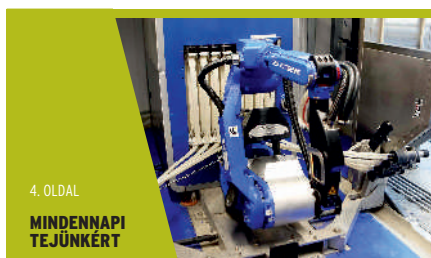

3. OLDAL

SZARVASMARHA
ÁLLATJÓLÉTI
TÁMOGATÁS

4. OLDAL

MINDENNAPI
TEJÜNKÉRT

8. OLDAL

ALAPÍTVÁNYI
SZEREP A
FINANSZÍROZÁSI
FELADATOK
MEGOLDÁSÁBAN

Interjú

A KEZESSÉGVÁLLALÁS FELÉRTÉKELŐDŐ SZEREPE

A magyar agrárszektornak az elmúlt években nemcsak a COVID-járvány következményeivel, hanem számos más nehézséggel is szembe kellett néznie. A beszerzési és értékesítési piacok, a költségek és a jövedelmezőségi viszonyok hazai és nemzetközi átrendeződése a vállalkozások jövőbeni fejlődési és finanszírozási helyzetét is átformálják. Az adott helyzetben a stratégiai kihívásokkal való megbirkózás még hangsúlyosabbá teszi a gazdálkodás és finanszírozás biztonságos hátterének megteremtését. Erről beszélgettünk dr. Herczegh Andrással az Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány ügyvezető igazgatójával.

Milyen problémákkal néz szembe az agrárszektor?

A magyar mezőgazdaság az elmúlt egy-másfél évben nehéz időszakon ment át. Az agrárvállalkozásoknak nem csupán a COVID-járvány közvetlen következményeivel kellett megküzdeniük. Aszály- és fagykár, állategészségügyi problémák, az inputbeszerzés és a termékértékesítést megnehezítő és költségesebbé tevő nemzetközi méretű logisztikai problémák mutatkoztak. A világgiazi folyamatok itthoni megjelenése nyomán drasztikus energia és műtrágya áremelkedés következett be, a takarmányként és élelmiszerként is felhasználásra kerülő növényfélék ára is kiugró mértékben emelkedett. A nehézségek várhatóan az előttünk álló időszakban sem enyhülnek. Így az állattenyésztésben a ráfordítások kb. kétharmadát kitevő takarmányköltségek 40-50%-os drágulása, az energia- és bérköltségek emelkedése, s azok részbeni átháríthatósága több ágazatban, így a sertés- és baromfiszektorban komoly pénzügyi-finanszírozási gondokat okozhat. A szántóföldi növénytermesztéssel foglalkozók viszonylag kedvező helyzetben vannak, de például a magas energiaköltséggel működő primőr zöldségtermelők romló jövedelmezőséggel számolhatnak.

Érzékelhető-e változás az agrárszektor megítélésében?

A mezőgazdaság forrásigényes és számos (például az időjárási és piaci anomáliákkal, a termelési folyamat sajátosságaival összefüggő) kockázattal együtt élő ágazat. Amennyiben e tényezőkből fakadóan túlságosan nagy gazdálkodási, pénzügyi és finanszírozási kilengések következnek be, komoly problémák jelentkezhetnek az élelmiszer-előállításban. Épp a koronavírus-járvány következményeinek hatására értékelődött fel a köztudatban az agrárium szerepe. Tudatosult, hogy az élelmiszerekhez való hozzáférés nem magától

DR. HERCZEGH ANDRÁS

**AZ ALAPÍTVÁNY AZ ÉLELMISZERGAZDASÁGBAN
TEVÉKENYKEDŐ VÁLLALKOZÁSOK ÉS AZ
AZOKAT FINANSZÍROZÓ BANKOK SZÁMÁRA
EGYFAJTA VÉDŐHÁLÓT KÍNÁL.**

értető dolog. Stratégiai biztonsági szempontból is döntő, hogy jól működjenek a termelési és értékesítési láncok. Ezért prioritást élvez az élelmiszergazdaság termelési és együttműködési rendszerének megóvása, megerősítése.

A bankrendszer hogyan viszonyul az agráriumhoz?

A járvány időszakában sem ingott meg a bankszektor bizalma az agrárszektorban a finanszírozás terén. Erre rá is szolgáltak a termelők, hiszen az ágazat bizonyította, hogy talpon tud maradni a válságban. Természetesen a hitelintézetek is érzékelik, hogy a vendéglátásnak beszállító területek mellett például az állattartók vagy a kertészettel foglalkozók is több problémával küszködnek az utóbbi időben, de igyekeznek a korábbi feltételek mellett finanszírozni agrárp partnereiket. Perdöntő, hogy a bankok az előttünk álló periódusban se bizonytalanodjanak el az agrárszektor finanszírozását illetően. A bankok hosszú távon gondolkodnak. Ha egy nehéz időszakban magukra hagynák a gazdálkodót, akkor egyrészt annak tovaryűrőző hatása lehet más ágazatokra, más ügyfelekre; másrészt pedig a jól prosperáló időszakokban már hiányoznának ugyanezek az ügyfelek. Úgy érzékeljük, az időszakos nehézségek nem zavarják meg a bank és a gazdálkodók közötti bizalmi viszonyt. Ebben a kormányzati szerepvállalásnak és az Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány (AVHGA) kezességvállalásának is meghatározó szerepe volt és lesz.

Milyen segítséget kaptak a gazdálkodók a fizetési problémák kezelésében?

Az ágazat zökkenőmentes működése érdekében a kormányzat maximálisan igyekszik kihasználni az európai uniós szabályozás adta lehetőségeket. Kedvezményes finanszírozási, támogatási, pályázati és garancia konstrukciók kialakítására és alkalmazására került sor. A járvány negatív gazdasági következményeinek kezelésére európai uniós átmeneti támogatási lehetőségek kerültek bevezetésre, széles körű kormányzati gazdaságvédelmi program indult. A likviditási problémákat sikerült megoldani. Több támogatott hitel- és garancia-konstrukció állt a gazdálkodók rendelkezésére, hitelmoratóriumot hirdettek meg. A Magyar Nemzeti Bank már lezárult Növekedési Hitelprogramjának, illetve a most is hozzáférhető Agrár Széchenyi Kártya konstrukciónak meghatározó szerepük volt: az agrárvállalkozások széles körben éltek ezekkel az előnyös finanszírozási lehetőségekkel. Az átmeneti támogatások 2022. június 30-ig vannak érvényben, így a korábban elindított hitel- és garanciaprogramok is folytatódnak. Az alapítvány Krízis Agrárgarancia Programja is hozzáférhető a gazdálkodók számára. Az alapítványnak e nehéz időszakban is meghatározó szerep jutott a finanszírozási feladatok megoldásában, hiszen kedvezményes kezességvállalása révén a hitelezési kockázatok csökkennek: a banki finanszírozásért folyamodó vállalkozások fedezeteiket ki tudják egészíteni, vagy helyettesíteni tudják kedvező feltételekkel. Az alapítvány speciális támogatott garanciatermékekkel az időjárási vis maior (például fagykár) események pénzügyi kezelésében is részt vett, mint ahogyan most a nehéz helyzetbe került sertéságazat likviditási problémáinak megoldásában is szerepet vállalt. Az agrárszektor életképességét jelzi, hogy a járvány 2020 tavaszi megjelenése óta nőtt a mezőgazdasági hitelállomány, az alapítvány által garantált hitelállomány majd felével emelkedett. Az AVHGA most kb. 25 ezer ügyfél 500 milliárd forintnyi hitelét garantálja.

Az alapítvány tehát a finanszírozást stabilizáló szerepet tölt be?

A mostani változó nemzetközi és hazai gazdasági közegben, egy növekvő kockázatokat hordozó időszakban a pénzügyi rendszer stabil intézményeként az alapítvány az élelmiszer-gazdaságban tevékenykedő mezőgazdasági, feldolgozó vállalkozások és az azokat finanszírozó bankok számára egyfajta védőhálót kínál. Támogató intézményi szerepe még hangsúlyosabbá válik. Az adott helyzetben és a szigorodó monetáris politikai követelmények miatt természetesen a bankok hitelnyújtása is szigorúbbá (kamatok, fedezeti követelmények) válik. A nem profitorientált alapítvány, főleg az

állami és kisebb részben az európai uniós viszontgaranciára támaszkodva, a banki hitelezési kockázat 80-90 százalékát is képes átvállalni, az uniós szabályok által lehetővé tett, legnagyobb kedvezményrel kalkulált díjjal. Az agráriumhoz kapcsolódó vállalkozások így könnyebben juthatnak hitelhez, a bankok pedig a kockázatosabb hiteleket is kis tudják helyezni.

Mire lehet számítani a beváltások területén?

Az agrárvállalkozások más ágazatokhoz képest megbízhatóbb adósok, a hitel visszafizetés kis hányada hiúsul csak meg. A hitelmoratórium a hitelállomány nagy részét érintette. A moratórium hatására a kezességbeváltás kb. 1,5 milliárd forint volt 2021-ben, ez kisebb, mint a korábbi években. A moratórium lejártával azonban nagyobb lesz a beváltott garancia aránya és volumene, 2022-ben és 2023-ban elérheti az 5-8 milliárd forintot. Erre tudatosan készülünk. A moratóriumból kimaradt, fizetési problémákkal küszködő vállalkozások fizetési problémáinak megoldásában is részt veszünk: például a banki adósságrendező hitelkonstrukciók, késleltetett kamatfizetési megoldások kezességi hátterének biztosításával.

Az agrárium jövőjét illetően milyen kihívásokkal kell szembenézni?

Az elmúlt közel két pandémiás évben elfogadott uniós gyakorlati vált, hogy a bizonytalan gazdálkodási viszonyok között – a problémák áthidalására, azok megoldásáig – a mezőgazdasági vállalkozásokat segíteni kell átmeneti, a forgóeszköz finanszírozást előmozdító támogatásokkal. A gondok azonban nem múltak el teljesen, sőt, új, tartósan látszó feszültségek keletkeztek: így az agrártermelés inputjainak, – mint például vegyszerek, energiahordozók, beruházási eszközök – áremelkedése és megnehezült beszerzése, az élelmiszertermelési és értékesítési láncok vagy a logisztikai rendszer akadása. Az agrárszektor hosszabb távon is költségemelkedést, jövedelem-átrendeződést kénytelen elszenvedni. Bizonyos területeken – például az állattartásban – sokszor azt sem lehet tudni, hogy néhány hónap múlva milyenek lesznek a gazdálkodási körülmények. Ez nemcsak hazai, hanem uniós és világszinten is érzékelhető.

Az ágazat stabilitásának megőrzéséhez, a versenyképesség erősítéséhez, a kirajzolódó folyamatokhoz való alkalmazkodáshoz a beruházások biztonságának erősítésére most különösen nagy figyelmet kell fordítani. Azok megvalósításához nagyfokú rugalmasságra van szükség. Ezzel az új uniós Közös Agrárpolitika csak részben van összhangban. Hosszú távú fejlődési irányai, célrendszere, pénzügyi megoldásai, szabályozási rendszere inkább bemerevítő hatásúak. A bizonytalan piacon, nagy ívű tervek vár el tagállami szinten. Ám az agrárium távlatos stabil működéséhez a megváltozott helyzethez való tényleges alkalmazkodást szolgáló flexibilis tagállami beruházások, versenyképes vállalkozások kellenek.

Hogyan lehet előmozdítani az ilyen beruházások megvalósítását?

A mostani Vidékfejlesztési Programban mintegy 4300 milliárd forint áll rendelkezésre a mezőgazdasági és élelmiszeripari vállalkozások, valamint a vidéki térségek támogatására, ami a korábbiakhoz képest egyedülálló lehetőség a gazdálkodók számára, 80 százalékos nemzeti társfinanszírozás mellett. Ennek az összegnek a fele szolgálja a beruházások támogatását. A kormány, a hitelintézetek, a garanciaszervezetek nagy figyelmet kell fordítaniuk a lokális szempontokra jobban fókuszáló, stratégiai beruházások biztonságának, hosszú távú hitelezésének garantálására. Erre példa, hogy a pénzügyi gondok és az emelkedő költségek miatt veszélybe került vidékfejlesztési beruházások helyzetét úgy orvosolja a kormány, hogy a megemelkedett költségeket elismertethetik a gazdálkodók, s így akár magasabb összegű vissza nem térítendő támogatást kaphatnak. A változó környezeti és finanszírozási feladatokra tekintettel az is egyre világosabban látszik, hogy a hitelfelvétőknek már nemcsak kezességvállalásra, hanem a finanszírozási és támogatási lehetőségek optimalizálására, tanácsadásra is szükségük lesz a bankok és az alapítvány részéről.

Finanszírozás

KAMAT- ÉS KÖLTSÉGMENTES HITEL A SERTÉSÁGAZATNAK ALAPÍTVÁNYI KEZESSÉGVÁLLALÁSSAL

A magyarországi hústermelés több mint harmadát adó magyar sertéstartóknak, akárcsak az Európai Unió más országaiban tevékenykedő társaiknak az elmúlt időszakban komoly nehézségekkel kellett szembenézniük. Rövid idő alatt meredeken megemelkedtek a tenyésztés költségei, így például a takarmányárak és az energiaráfordítások, illetve a bérköltségek. Az állategészségügyi gondok sem szűntek meg teljesen, és a nemzetközi piaci folyamatok alakulása (a kínai import szűkülése és az európai vágóállat-kínálat beragadása) által befolyásolva 2021-ben az átadási árak csökkenésnek indultak. Ezért a termelők az emelkedő ráfordításokat csak kis részben, vagy nem tudták érvényesíteni értékesítési áraikban. Emiatt a gazdaságok széles köre számára veszteséges lett a sertéstartás, likviditási problémák jelentkeztek, sok vállalkozás a tenyésztés megszüntetést fontolgatja. Több esetben előfordult, hogy a Vidékfejlesztési Programban támogatást elnyert állattartótelep fejlesztési projekt megvalósításáról lemondtak a gazdálkodók. Az adott helyzetben a bankok is egyre óvatosabbak a sertéstartók finanszírozását illetően.

A sertésszektor előbbi nehézségei miatt 2022 elején az ágazatot segítő agrárkormányzati intézkedések újabb eleme válik elérhetővé. A sertéstartók számára az Agrár Széchenyi Kártya Folyószámlahitel Konstrukció és az MFB Agrár Forgóeszköz Hitelprogram 2020

keretében **2022. január 1. és 2022. június 30. között** újonnan felvett hitelekhez 100 százalékos mértékű kamat-, kezességi díjtámogatást, valamint a hitelek megkötésével-, fenntartásával kapcsolatban felmerülő, előre meghatározott költségek teljes mértékére vonatkozó költségtámogatást nyújt az Agrárminisztérium. A 100 százalékos támogatásban részesíthető hitel összege a vállalkozás által tenyésztésbe vont állatok számához igazodik, számított átlagos állategységenként legfeljebb 500.000 forint. A támogatással az Agrár Széchenyi Kártya Folyószámlahitel esetében a mikro-, kis- és közepes vállalkozás (kkv) minősítésnek megfelelő vállalkozások maximum 200 millió forint összegű, három éves lejáratú, míg az MFB Agrár Forgóeszköz Hitelprogram 2020 esetében az állattartó nagyvállalatok és a kkv-k maximum 150 millió forint összegű, hat éves futamidejű, azon belül három éves türelmi idejű kamat- és költségmentes forgóeszköz hitelhez juthatnak hozzá. A hitelekhez való hozzáférést az Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány (AVHGA) készfizető kezességvállalása segíti, amely teljes mértékű díjtámogatással vehető igénybe. A kiterjedt banki partneri hálózatra támaszkodva az AVHGA kezessége az ország minden pontján elérhető lesz. A gazdálkodók az AVHGA kezességét a bankokban igényelhetik, az ügyintézés teljes folyamata gyors és online módon, papírmentesen történik.

Támogatás

MEGHOSSZABBÍTÁSRA KERÜLT A SZARVASMARHA ÁLLATJÓLÉTI TÁMOGATÁS

A Közös Agrárpolitikával összefüggő uniós jogalkotási eljárás elhúzóására tekintettel az Agrárminisztérium kiterjesztette a szarvasmarha és tejágazatot érintő állatjóléti támogatás kötelezettségvállalási időszakát. Így az erre a támogatásra jogosult gazdálkodók körében a 2022. május 1-jével kezdődő gazdasági évben is hozzáférhető lesz ez a támogatás. Azon kedvezményezettek számára, akik élnek ezzel a lehetőséggel, 2023. április 30-ig tart az állatjóléti támogatási időszak. Az érintett gazdálkodók a támogatást lehetővé tevő állattartói kötelezettségvállalások meghosszabbítását az Államkincstár által rendszeresített és közzétett elektronikus formanyomtatvány ügyfélkapun keresztül történő benyújtásával kérelmezhetik **2022. január 25. és 2022. február 22. között**. A kötelezettségvállalási időszak meghosszabbítására irányuló kérelem **2022. március 11-ig** visszavonható. Amennyiben egy gazdálkodó nem kíván élni a hosszabbítási lehetőséggel, úgy nem szükséges kérelmet benyújtania. A hosszabbítás lehetőség igénybevétele mellett döntő szarvasmarhatartók a 2022. május 1-jével kezdődő gazdálkodási évtől megemelt támogatási összegekre lesznek jogosultak.

Interjú

MINDENNAPI TEJÜNKÉRT

A teheneket mindennap fejni kell és a tejnek fennakadás nélkül mindennap a fogyasztóhoz, feldolgozóhoz kell kerülni. Természetesnek vesszük, ám talán bele sem gondolunk, hogy milyen jól szervezett, technikai, gazdasági háttér szükséges ennek megvalósulásához. E folyamat egyik fontos szereplője a Bosmark Kft.

Szabó Sándort, a nagy múltú Bosmark Kft.

ügyvezető igazgatóját kértük meg a cég bemutatására.

Cégünk a rendszerváltás hajnalán, 1989-ben alakult. Elődje egy Boscoop nevű iparszerű termelési rendszer volt, amelyet állami gazdaságok és téészek hoztak létre. Miután a rendszerváltáskor ezek a gazdaságok a mezőgazdaság teljes átalakításával megszűntek, a Boscoop egyik legfőbb szakmai – tehát nem jogi, pénzügyi utódjaként – jött létre a Bosmark Kft. A vállalkozás egyik legfőbb célja, hogy az immár átalakult állami gazdaságok és téészek részére folytassa az egykori termelési rendszer tevékenységét.

Milyen főbb területeket hagytak meg, illetve vettek át? – kérdeztük Szabó Sándor igazgatótól.

A Boscoopnak több nagy nyugat-európai vállalattal volt kizárólagos jogköre mind a gépek, berendezések forgalmazására, mind a szerviz ellátására. Mi a magyarországi kizárólagos jogokat vettük át. Nem teljes egészében vittük tovább a jogelőd tevékenységét, hanem leszűkített, de nagyon jelentős szolgáltatásba kezdtünk: elláttuk a fejőgép és tartástechnológiai egységek, berendezések forgalmazását, szerelését, utána pedig e berendezések szervizelését, a fejeshez, tejhűtéshez és egyéb technológiai berendezésekhez szükséges anyag és alkatrész biztosítását. Természetes, hogy a rendszerváltást követő átalakulások után az új gazdasági társaságok kérték tőlünk ezeket a szolgáltatásokat, és egyre inkább növekedett az igényük velünk szemben. A másik oldalon pedig a külföldi gyártó cégek újabbnál újabb technikai, technológiai fejlesztésekkel jelentek meg. Ahogy a kezdeti nehézségeket a cégünk is kezdte leküzdeni, az átalakult mezőgazdasági üzemeknél is kezdtek a tehenészetek gazdaságilag talpra állni, egyre erősebb igény mutatkozott a korszerűsítésre. Ennek eredményeként a

tehenészetek a kor színvonalának megfelelő új fejőházakat, tejhűtő berendezéseket, technológiai egységeket kezdtek vásárolni a Bosmarktól, hogy jobb minőséget érjenek el, és minél jobb áron tudják értékesíteni a tejet. Mi könnyen ki tudtuk az ilyen igényeket elégíteni, hiszen gyártó partnereink termékei a világszínvonalat képviselték. A legfontosabb a dán SAC cég, amely 50-60 éve gyárt fejőgépeket, eszközei egész Európában elterjedtek. A mai napig kizárólag e cég fejőgépeit és alkatrészeit forgalmazzuk. Az olasz FIC olyan cég, amely a hűtőgépek széles skáláját gyártja, mi csak ezeket a hűtőgépeket forgalmazzuk. A holland NEDAP Agri a legmeghatározóbb cég a számítástechnikai berendezések, illetve telepírányítási rendszerek, telepi szoftverek, hardverek gyártásában. Már a 90-es években olyan tejmérő rendszert fejlesztett, amely alkalmas volt arra, hogy bármely telepírányítási rendszerhez csatlakoztatva a megfejt tehenek tejének mennyiségét és minőségét nyomon kövesse. Ez az ún. ivarzás megfigyelési rendszer, amelynek a lényege, hogy minden tehén a lábára vagy nyakába olyan kis számítógépes egység kerül, ami azonosítja a teheneket, adatokat küld a telepírányítási rendszerhez. Ezek részben tejtermeléssel összefüggő adatok, pl. a napi kifejt tejmennyisége, a percenkénti tejeleadás üteme stb., de nyomon követi a tehenek napi mozgását is, így információt szolgáltat a tehenek mozgásigényéről, ami alapján meghatározható az ivarzás napja, órája. Így a hozzáértő szakember csökkentheti a két ellés közötti időszak hosszát. Ennek jelentőségéről csak annyit, hogy ha ez az idő túl van a 400-500 napon, akkor garantáltan veszteséges a tehenészet. Másik oldalon a csökkent mozgásmennyiség a tehén betegségét jelzi. A mi szakembereink ezeket a berendezéseket tudták ajánlani a gazdaságokba, amikor a 2000-es évek elején erősen megnövekedett az igény a fejőházak, a tejhűtési és a telepírányítási rendszerek korszerűsítésre, jelentősen növelve a cégünk forgalmát is.

Az igazán nagy lépés ezután következett a tejtermelésben. Így beszélt erről az ügyvezető igazgató.

Mind a tejtermelésben, mind a Bosmark tevékenységében fordulatot hozott, amikor 2004-2005-ben az európai és amerikai nagy kiállításokon megjelentek a fejőrobotok. Ezek kifejlesztésében abszolút első volt az általunk is képviselt SAC cég. Elsősorban Hollandia, Dánia, Svédország kisebb 50-100-as tehenészeiben kezdtek el fejőrobotokat beszerezni. Sokáig az volt a szakmai vélemény, hogy ezek a gépek a kisgazdaságokba valók, a nagyüzemekben elképzelhetetlen. Ennek ellenére úgy döntöttünk, hogy a Bosmark kísérleti céllal nagyüzembe telepít fejőrobotokat. 2009-ben a gyulai Munkácsy Szövetkezetbe telepítettünk dupladoxos fejőrobotot. Ez óriási áttörés volt a tejtermelés történetében. Új utat nyitottunk 2014-ben, amikor a fábiánsebestényi Kinizsi Zrt-ben egy 600-800 egyedtel számoló tehenészet beruházásának lettünk fővállalkozói a tejtermelés és tejhűtési technológia terén, és ehhez kapcsolódva három dupladoxos fejőrobot épült az egyik istállóban és a következő évben a másik új istállóban is. Ezzel 600 tehén robotos fejését indítottuk el. 2010 után robbanásszerűen megnőtt a fejőrobotok iránti szakmai érdeklődés. Nem véletlen, hiszen a

**2010 UTÁN ROBBANÁSSZERŰEN
MEGNŐTT A FEJŐROBOTOK IRÁNTI
SZAKMAI ÉRDEKLŐDÉS.**

SZABÓ SÁNDOR

AZ AGRÁR-VÁLLALKOZÁSI HITELGARANCIA ALAPÍTVÁNY KÖZREMŰKÖDÉSÉVEL VALÓSÍTOTTUNK MEG EGY GARANCIÁLIS KÖTELEZETTSÉGVÁLLALÁST.

kisgazdaságok saját családtagjaikkal tudják biztonságosan elvégezni a fejést, nincs szükség idegen munkaerőre. A nagyüzemek munkaerőhiánnyal küszködnek. Magyarországon is eljutott a szakmai gondolkodás oda, hogy fejőrobotokkal kell megoldani a technológiai váltást. Ennek szellemében két nagygazdaságban – a jászárokszállási Kossuth 2006 Zrt-ben és a mezőhegyesi Ménesbirtok és Tangazdaság Zrt-ben – indult el 2017-18-ban a szakmai előkészítés és szervezés, ahol a helyi szakemberekkel közösen úgy kezdtük el a munkát, hogy mind a két helyen fejőrobotokat helyeztünk üzembe. Ennek lett az eredménye, hogy Jászárokszálláson egy 450-500 férőhelyes istállóban telepítettünk, és üzemeltünk be négy duplaboxos robotot, amelyek el tudják látni a 400-450 tehén folyamatos fejését. Ez volt az első olyan vadonatúj beruházás, amit a mi szakmai elképzeléseink szerint terveztünk és a Bosmark Kft. fővállalkozóként kivitelezett. A ma létező legkorszerűbb istállót építettük meg. Alapelve, hogy biztosítani kell a tehének szabad mozgását, akkor fejtetik meg magukat a robotnál, amikor az biológiailag szükséges, erre a tapasztalatok szerint átlagosan naponta 2,5-3 alkalommal kerül sor. A pihenő boxokban alom nélkül, vízágyon fekszenek az állatok, gumiborításon közlekednek, ventilációs rendszer figyel a páratartalmat, az oldalfüggöny rendszer a páratartalom és a hőmérséklet függvényében automatikusan, nyitja zárja az istálló oldalát. A mezőhegyesi gazdaságban a megrendelők kifejezetten kérték, hogy a létező legmodernebb technikát telepítsük. A Bosmark Kft. tervező gárdája, mint fővállalkozó két darab 500 férőhelyes istálló építésére kapott megbízást. 2020 nyár végén adtuk át a nyolc dupla fejőboxos telepet, ami most Európa legnagyobb, legmodernebb fejőrobotos telepe. Nyugodtan mondhatjuk, hogy ez már a 21. század technikai színvonala. A ménesbirtokon az új istállókban lévő tehéneknél 15%-kal nőtt a tejtermelés, ami különösen jelentős annak fényében, hogy korábban is igen magas volt a termelési átlag.

Mekkora feladatot jelent az országos szervíz? – kérdeztük Szabó Sándor igazgatót.

Mindent figyelembe véve nyolcvan üzemmel vagyunk közvetlen napi kapcsolatban. Ez alapján 25-30 ezer tehén folyamatos fejésé-

nek biztosítása az egyik fő feladatunk, ami azt jelenti, hogy napi 600-700 ezer liter tej megtermelése függ a tisztességes és jó munkánktól. Ehhez komoly szakembergárda szükségeltetik szervizkocsikkal, szervizkészlettel. Az éjjel-nappali szolgáltatás teljesen természetes azon gazdaságok részére, akikkel megkötjük a szerződést. Számukra a kiszállási költségtől kezdve a szervizdíjon keresztül lényegesen kedvezőbb áron végezzük a szolgáltatást. Összesen 250-300 milliós raktárkészletünk van, minden meghibásodást ki tudunk javítani. Éves szinten a létszámunk 20-25 fő. A beruházásoknál igen komoly alvállalkozói kapcsolatrendszerrel dolgozunk. Abban a két évben, amikor a nagy beruházások voltak, közel 4 milliárd forint volt az árbevételünk. Átlagosan 800-900 milliós éves árbevételt tudunk produkálni a cég.

Hogyan tudta megoldani a nagy beruházások finanszírozását a cég, egyáltalán milyen pénzügyi kapcsolatokkal rendelkezik?

Megalakulásunk óta a fő pénzügyi partnerünk az UniCredit Bank. Az első fiókuk megnyitása óta partnereik vagyunk. Mivel a nagy külföldi vállalatokkal több évtizedes kapcsolataink vannak, ismerjük a pontos, megbízható partneri magatartást. Korrekt cégeként kezelnek bennünket, mi is korrekt partnernek tekintjük a bankot. Megalakulásunk óta arra törekedtünk, hogy a vállalkozás stabil gazdasági és pénzügyi alapokon működjön. Ennek eredménye az, hogy banki hitel felvétele nélkül tudtunk és a mai napig tudunk gazdálkodni. Mivel hiteleink nem voltak, korábban nem vettük igénybe az Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány szolgáltatásait, de a mezőhegyesi beruházásnál jelentős segítséget kaptunk a garanciaszervezettől, mikor előleg visszafizetési bankgaranciát kért tőlünk a megrendelő gazdaság. Ezt sikerült az UniCredit Bankkal és az Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány készítő kezességével megoldani. A telep átadása után a ménesbirtok felé az Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány közreműködésével valósítottunk meg egy garanciális kötelezettségvállalást. Összességében azt mondhatom, hogy a bankkal és a garanciaszervezettel jó a kapcsolatunk, amit később még fejlesztünk.

Támogatás

BORÁSZATOK
RENDKÍVÜLI
TÁMOGATÁSA

Az Agrárminisztérium 2021. végén másfél milliárd forint támogatást folyósított azoknak a borászatoknak, amelyeknek komoly értékesítési problémákat okozott a koronavírus-járvány vendéglátást és turizmust érintő kedvezőtlen hatása. Az átlagos hektáronkénti támogatási összeg 250 ezer forint volt. A szállodákba, éttermekbe és kávézóba (az úgynevezett HORECA szektorba) szállító családi borászatok számára ugyanis a tavalyi évben is komoly nehézséget jelentett a járvány. Míg 2020-ban mintegy 700, 2021-ben több mint 800 olyan bortermelő részesült rendkívüli támogatásban, aki saját maga, vagy kapcsolt vállalkozása révén szőlőterülettel rendelkezik, az ott termett szőlőt saját célra feldolgozza, és az így előállított borászati terméket jelentős részben a vendéglátásban, szállodák vagy éttermek, illetve közvetlenül a fogyasztók részére értékesítette.

Támogatás

VÍZGAZDÁLKODÁS FEJLESZTÉSI PÁLYÁZAT

Továbbra is pályázható a Vidékfejlesztési Program „A mezőgazdasági vízgazdálkodási ágazat fejlesztése” című (VP2-4.1.4-16 kódszámú) pályázati kiírása, amelynek támogatási keretösszege 99,57 milliárd forint. A konstrukció a vízvisszatartást, a vízkészlet-gazdálkodást, az öntözési technológiák elterjesztését, a felszíni és felszín alatti víztestek kezelését szolgáló fejlesztések támogatását vette célba. A támogatási kérelmek benyújtására **2022. december 30-ig**, több szakaszban van lehetőség. A legközelebbi beadási határidő **2022. április 4.** A támogatás összes elszámolható költséghez viszonyított legmagasabb hányada a közép-magyarországi régióban 40, más régiókban 50 százalék lehet. A fiatal mezőgazdasági termelők 10, a konzorciumban végrehajtott projektek 20

Támogatás

BAROMFI ÁLLATJÓLÉTI
TÁMOGATÁS

A baromfitartók számára nyújtott állatjóléti támogatások költségvetési kerete 2010 óta megháromszorozódott: 4 milliárd forintról 12 milliárd forintra emelkedett. A takarmányár robbanásra tekintettel a múlt évben a kormány 2,4 milliárd forint többletforrást is biztosított a baromfi ágazat számára, így 2021-ben összesen 14,4 milliárd forint állatjóléti támogatást fizetnek ki a baromfitartóknak. A támogatás folyósítása jelentős mértékben hozzájárult a baromfitartók likviditásának biztosításához. A 2021. évre vonatkozó baromfi állatjóléti támogatás egyes állatfajokra - brojler, pulyka, víziszárnyas - jutó összegének kötelező előzetes forrásmegosztása már 2020 decemberében megtörtént. Ez eltérő támogatás intenzitást eredményezett az egyes állatfajtáknál: a brojler- és pulykatartók viszonylag nagyobb, a víziszárnyással foglalkozók viszonylag kisebb állományra vetített fajlagos támogatáshoz jutottak hozzá. Ez utóbbiak esetében ugyanis jelentős többlet állománytelepítés következett be, amit az is jelez, hogy a kacsák esetében a vágások száma mintegy 50, a liba esetében több mint 20 százalékkal növekedett 2021-ben.

százalékponttal megemelt támogatási hányadra jogosultak. Amennyiben egy konzorcium minden tagja fiatal mezőgazdasági termelő, akkor 10+20 százalékponttal magasabb támogatási intenzitásra jogosult az adott fejlesztési projekt. A vissza nem térítendő támogatás a mezőgazdasági termelők egyéni beruházása és kollektív beruházása esetén is maximum kétmilliárd forint lehet. A kedvezményezett - eltérő pályázati szakaszban benyújtott - több kérelem alapján is jogosult támogatás elnyerésére, de az elnyert támogatás együttes összege nem haladhatja meg a szóban forgó összeget. Az értékelési hatánapokig beadásra került projektek együttesen kerülnek elbírálásra.

**AGRÁR-VÁLLALKOZÁSI
HITELGARANCIA ALAPÍTVÁNY**

A vidékért kezesszük

Az Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány valamennyi agrár és vidéki, mikro-, kis- és közepes vállalkozás számára nyújt készfizető kezességet a hitelezés során, melyet az alapítvánnyal együttműködő pénzügyi intézményeknél igényelhetnek.

Mit jelent a készfizető kezesség?

- A fedezetek egyik típusa.
- Az adóستól független stabil biztosíték a bankok számára.
- Csökkenti a pénzügyi intézmények kockázatát, ezáltal növeli a finanszírozási hajlandóságot.
- Támogatást jelent a vállalkozások számára, amennyiben a jogszabályi keretek a kedvezményes díjon történő kezességnyújtást lehetővé teszik.

Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány

1054 Budapest, Bajcsy-Zsilinszky út 42-46. | 1392 Budapest, 62. Pf. 289
Zöld szám: 06 80 203 760 | E-mail: office@avhga.hu | www.avhga.hu

Támogatás

A MEZŐGAZDASÁGI KISÜZEMEK FEJLESZTÉSE

A Vidékfejlesztési Program „Mezőgazdasági kisüzemek támogatása” című (VP2-6.3.1-20 kódszámú) pályázati felhívása az adottságai és terveik alapján fejlődőképes kisméretű mezőgazdasági termelők (vidéki térségekben tevékenykedő őstermelők, mikroállalkozásnak és mezőgazdasági termelőnek minősülő egyéni vállalkozók vagy szociális szövetkezetek) jövedelemszerzését és gazdasági többiében állását kívánja elősegíteni. A támogatásért folyamodónak az üzleti tervében vállalnia kell, hogy legkésőbb a Támogatói Okirat hatálybalépésétől számított negyedik év végére a mezőgazdasági termelő tevékenységből származó üzemmérete meghaladja a 6000 euró STÉ üzem nagyságot, vagy a mezőgazdasági termelésből és feldolgozási tevékenységből származó értékesítés nettó árbevétele meghaladja a 6000 eurót. Az elnyerhető (öt évre szóló és két részletben folyósításra kerülő) vissza nem térítendő átalánytámogatás 15.000 eurónak megfelelő forintösszeg. A nyertes pályázónak az elnyert támogatási összeget gazdasága fejlesztésére kell fordítania: a vállalt üzemméret növekedést maradéktalanul teljesítenie kell.

A konstrukció iránt továbbra is jelentős az érdeklődés. A támogatási kérelmek beadására több szakaszban van lehetőség, egészen **2022. május 31-ig** vagy a 32,5 milliárd forintos támogatási forrás kimerüléséig. Az egyes értékelési határnapokig beadott projektek

elbírálása együttesen történik meg. Még a **2022. február 14. és 28. és a 2022. május 18. és 31. közötti időszakokban** lehet pályázatot benyújtani.

Támogatás

A VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM FOLYAMATBAN LEVŐ PÁLYÁZATI KIÍRÁSAI

- A mezőgazdasági vízgazdálkodási ágazat fejlesztése
- Az erdei ökoszisztémák ellenálló képességének és környezeti értékének növelését célzó beruházások
- Erdősítés támogatása
- Tavasz fagykár megelőzésére szolgáló beruházások támogatása
- Mezőgazdasági kisüzemek támogatása
- Az öntözési közösségek együttműködésének támogatása

Támogatás

ŐSHONOS ÁLLATFAJTÁK MEGŐRZÉSÉT SEGÍTŐ TÁMOGATÁS

A Vidékfejlesztési Programban „A védett őshonos és veszélyeztetett mezőgazdasági állatfajták genetikai állományának in situ megőrzése” című (VP4-10.2.1.1-21 kódszámú) pályázati felhívás keretében **2022. január 3. és 2022. január 31. között** adhatják be pályázatukat az érintett gazdálkodók. A felhívás célja az alacsony létszámú védett őshonos, veszélyeztetett mezőgazdasági és fajtarekonstrukció alatt álló mezőgazdasági állatfajták életképes állományának fenntartása azok természetes helyén, a fajták hagyományos tartási, takarmányozási körülményei között. A támogatható fajták köre az eddigiekhöz (például szürke szarvasmarha, bivaly, különféle ló-, tyúk-, juh- és sertésfajtákhoz stb.) képest a fekete mangalica sertés, az akhal-teke és a muraközi ló, valamint a kárpáti borzderes szarvasmarha fajtákkal bővült. A pályázható vissza nem térítendő támogatási forrás összesen 17 milliárd forint. A különféle állatfajta egyedekre külön-külön meghatározott éves támogatás mértéke a korábbi időszakban elérhető támogatáshoz képest átlagosan 50 százalékkal nőtt. A fenntartási kötelezettségvállalási időszak **2022. január 1-jén** indult és **2024. december 31-ig** tart. A támogatási konstrukcióhoz 2023 januárjában is lehet majd csatlakozni, az akkor pályázók számára szintén 2024. december 31-ig tart majd a kötelezettségvállalási időszak.

Támogatás

AZ AGRÁRÁGAZAT STRATÉGIAI TERVE – ALAPÍTVÁNYI SZEREP A FINANSZÍROZÁSI FELADATOK MEGOLDÁSÁBAN

Az új Közös Agrárpolitikáról (KAP) közelmúltban létrejött megállapodás új lendületet adott az uniós agrártámogatási rendszer kialakításának, hiszen a tagállamoknak egy úgynevezett KAP Stratégiai Tervet kellett benyújtaniuk az Európai Bizottságnak 2022. január 1-jéig.

Ez a nemzeti terv foglalja össze egy adott állam esetében, hogy a 2023 és 2027 közötti időszakban az ország agrárágazata számára kifizethető támogatások rendszere milyen konkrét elemekből épül fel. Magyarország **2021. december 30-án** az elsők között nyújtotta be az Európai Bizottságnak az KAP-hoz kapcsolódó magyar Stratégiai Tervet. (Az uniós jogi keret kései elfogadása miatt, több tagállam nem tudta tartani a fenti határidőt, de várhatóan a közeljövőben valamennyi ország elkészíti a saját tervét.) A magyar Stratégiai Tervet az Európai Bizottság a következő hónapokban részletesen értékeli, az első észrevételek megküldése 2022 áprilisában, míg a terv hivatalos elfogadása nyárra várható.

A magyar terv a megújuló vidék és agrárium szempontrendszerére fókuszál. A dokumentum a vidéki gazdaság gerincét adó agrárium és élelmiszer-előállítás modernizálását célozza meg, miközben igyekszik megőrizni a természeti értékeket, a vidéken élők számára pedig jobb életminőséget kíván biztosítani. Az Agrárminisztérium közlése szerint a KAP I. pillérének (közvetlen kifizetések, piaci támogatások) keretében kb. 3400 milliárd, míg a II. pillér (vidékfejlesztés) esetében mintegy 2800 milliárd forint áll majd a magyar mezőgazdaság, az élelmiszeripar és a vidéki települések rendelkezésére. Ez azért lehetséges, mert a kormány úgy döntött, hogy az uniós jog adta maximális mértékben, 80 százalékban biztosít nemzeti kiegészítő finanszírozást az uniós források mellé.

Az I. pillér leendő támogatásai között régi és új elemek is megjelennek. Továbbra is lesz területalapú támogatás és lesznek termeléshez kötött támogatások, a kisgazdaságok és a fiatal termelők pedig a

korábbiaknál is nagyobb többletforráshoz juthatnak. Új elemként kerül bevezetésre az újraelosztási támogatás, amely a tervek szerint a legfeljebb 10 hektáron gazdálkodó kisgazdaságoknak hektáronként további 20 ezer, míg a 10 és 300 hektár közötti birtokméretű gazdálkodó családi gazdaságok számára hektáronként további 10 ezer forint támogatást biztosít az alaptámogatáson felül. A közvetlen támogatások között megjelenik az úgynevezett agroökológiai alapprogram, amely a gazdálkodók többlet környezeti vállalásait honorálja.

A II. pillérben szereplő vidékfejlesztési támogatásoknál a legfontosabb gazdaságfejlesztési prioritás az élelmiszeripar megújítása, illetve a mezőgazdaságban az egy hektárra vetített hozzáadott érték emelését segítő, a versenyképességet és a hatékonyságot növelő beruházások ösztönzése. Hangsúlyos lesz az agrár-környezetgazdálkodási program és az ökológiai gazdálkodás támogatása is. Összegezve, nemzetközi mércével mérve is versenyképes, erőforrás-hatékony, magas hozzáadott értéket termelő és innovatív mezőgazdaság, valamint az erre épülő élelmiszertermelés áll a fejlesztések középpontjában. Ezt megalapozandó, kibővített támogatási eszköztár szolgálja majd a tudásátadást és az innovációt. A vidéki gazdaság és közösségek erősítése érdekében pedig támogatási forráshoz juthatnak a kistélepülések, alapszolgáltatásai és infrastruktúrájuk fejlesztésére.

A Stratégiai Tervben megfogalmazott célok megvalósításában az Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány (AVHGA) kedvezményes kezességvállalásának is alapvető szerep jut majd. Az AVHGA kezességnyújtó tevékenysége – mint kockázatcsökkentő eszköz – a 2023 és 2027 közötti években is jelentősen hozzájárulhat ahhoz, hogy a bankok aktív hitelezési tevékenységgel járuljanak hozzá a hazai élelmiszer-gazdaság és vidék előrelépéséhez. Az alapítvány a KAP mostani 2021-2022-es átmeneti időszakában is ilyen feladatokat lát el, amikor a korábban megszokott szabályok szerint jutnak hozzá a gazdálkodók a közvetlen és a vidékfejlesztési beruházási támogatásokhoz. A fejlesztési projektek nagyobb arányban valósulnak meg, ha a támogatásokat kedvezményes kezességvállalás egészíti ki. Az agrárszektor pályázataival kapcsolódva nagyobb lehet a banki finanszírozói kockázatvállalási hajlandóság. A VP finanszírozásához kapcsolódó hitelintézeti termékek (támogatás-megelőlegező és beruházási önerő hitelek, támogatási előleghez szükséges bankgarancia, kiegészítő forgóeszközhitel) létrejöttében és működtetésében egyaránt segít az AVHGA kedvező feltételű kezessége.

